

TILBAGEBLIK | METALLICAS FØRSTE OPTRÆDEN PÅ ROSKILDE FESTIVAL I 1986

Fra barnestjerne til redningsmand

ROSKILDEDEBUTANTER. Han lignede nærmest en barnestjerne, den dengang 23-årige Lars Ulrich, da han sad bag trommerne i Metallica for første gang på Roskilde Festival 6. juli i 1986. Med vanlig energi og noget, der lignede sammenbidt uskyldighed, tæskede han løs på gryderne, så dannebrogslaget på stortrommen blafrede.

Enhver, der havde lejlighed til at være i nærheden af den unge dansker i dagene op til koncerten og på selve dagen, blev hurtigt klar over, hvor meget det her betød for drengen fra Gentofte. At spille på den store scene i det lille hjemlands eneste store rockbegivenhed var en triumf uden sidestykke for Metallica. Som ellers havde fejret sit helt store gennembrud det år med gennembruddet, mesterværket 'Master of Puppets'.

Koncerten blev en overvældende succes og cementerede et helt særligt forhold mellem publikum og Metallica, der vel i snart tre årtier har været noget nær det perfekte hovednavn for Roskilde, når nu folk som U2 ikke er til at få i tale.

Derfor er det vel også ret og rimeligt, at James Hetfield og co. netop er indkaldt i sidste øjeblik. Koncerten lørdag 6. juli på Roskilde bliver bandets fjerde på festivalen. Men mon ikke der vil være mange gengangere på sætlisten, der dengang for 27 år siden indledtes af 'Battery', hvorefter 'Master of Puppets' og 'For Whom the Bell Tolls' farvede Orange Scene om til et inferno af de helt rigtige dimensioner. Må vi bede om – mindst – en gentagelse? *e-je*

Arkivfoto: Kim Agersten

Vandskade forsinker åbning af Søfartsmuseet

MUSEUM. Det skulle ellers have været så festligt. Dronning Margrethe skulle være kommet sejlene i kongeskibet 'Dannebrog' og have indviet det nye Søfartsmuseum i Helsingør. Men nu har en vandskade udsendt indvielsen af det nye museum, skriver Frederiksborg Amts Avis. Skaden stammer fra 300 kubikmeter mudret vand fra et regnskyl med karakter af skybrud i slutningen af maj. Vandet er trængt ind i bygningens teknikrum og udstillingslokaler, og undersøgelser har vist, at det tekniske udstyr, der skal styre de multimedierede dele af udstillingen, også har lidt skade.

Museet, der er tegnet af tegnestuen BIG, har på det seneste været i vælten, efter at det i Politiken kom frem, at folkene bag museet har bygget det prestigefulde millionbyggeri uden at have penge til at drive museet for. I indværende år mangler museet 4,5 millioner kroner, før driftsbudgettet hænger sammen. I 2014 mangler der godt og vel 8 millioner kroner. I april satte Kulturstyrelsen museet under skærpet tilsyn. *sanbro*

Den tyrkiske forfatter Orhan Pamuk støtter i en artikel i avisen Hürriyet de mange borgere i Istanbul, der i flere dage har demonstreret mod regeringens planer om at omdanne den lille Gezipark i Istanbul til et indkøbscenter:

»I år forbød regeringen, at man fejrede 1. maj på torvet. Alle i Istanbul ved, at de barakker, der skal bygges, ender som endnu et shoppingcenter, som vil A beslag på bymidtens sidste grønne område«

POLITIKEN.DK I DAG

Vesterbro-guide: Her kan du nyde eftermiddagssolen

Bliv opdateret på politiken.dk

Der var engang en forlagsredaktør

UDEN FILTER
JENS ANDERSEN

I dag er det nemt nok at få udgivet sine bøger. Det kan man klare helt uden et forlag. Men man mister aldeles den både faglige og menneskelige nursing, som en dygtig redaktør står for.

Forlæggere og forlagsredaktører er overflødig. Forfatterne behøver dem ikke længere. Det påstår den amerikanske pioner på e-bogsmarkedet Mark Coker, der lige har været en tur i Norden for at prædike sit evangelium: »Selvpublicering handler om at give magt til folket«.

Coker er grundlægger af Smashwords, verdens største site for forfattere, der vil være deres egne forlæggere. Og det har han tordnende succes med. 55.000 forfattere og 220.000 titler har Smashwords på mindre end ti år samlet på deres virtuelle forlag, og foretagendets omsætning er lige nu oppe på 70.000 dollar – om dagen. Man forstår godt, at sitets logo forestiller en hånd, der holder en bog oppe i triumferende gestus: Long live selfpublishing!

Det revolutionerende ved Smashwords er, at det ikke koster en rød rejse at blive forfatter, og ingen formynderiske forlæggere eller emsige redaktører blander sig i processen. Du opretter bare din egen Word-fil på sitet, skriver løs og sætter punktum, når det falder dig ind, hvorefter dit manus hurtigt konverteres til de kendte e-bogsformater. Voila! Du har nu

lavet en bog, kan kalde dig forfatter og få værket distribueret gennem e-bogshops som Apple, Sony, Barnes & Nobles.

85 procent af omsætningen tilfalder dig, der også har bestemt udsalgsprisen på bogen.

Det lyder i nogens ører for godt til at være sandt. Men lyder det ikke også foruroligende nemt og modstandslost? Hvad med hele det kvalitetsbevidste forlagsarbejde, som redaktører altid har taget sig af, og som omfatter alt fra idéudvikling, sparring, ændringer og opstramning af manus til korrektur og forfatterpleje? Hvor finder man det hos Smashwords?

UENDELIG MEGET SKAL gå galt (og under) i den danske forlagsbranche, før jeg overvejer at melde mig under Mark Cokers revolutionslogo. For mig er den faglige ekspertise og knowhow plus den sociale dimension, ethvert seriøst forlag rummer, en så væsentlig en del af mine bøgers vej ud til læserne, at jeg ville få akut skrivekrampe ved Smashwords' mennesketomme samleband på nettet.

Forfatterhvervet er ensomt nok i forve-

jen, og forestillingen om at skulle trykke på en 'send-færdig-bog'-knap efter én gennemskrivning af et manuskript, sådan som kutyme er blandt mange selvudgivere, virker skræmmende.

Seks danske forlag og dobbelt så mange forlagsredaktører har jeg oplevet de seneste femten år. Vidt forskellige i arbejdsformer og forretningsgange, men betryggende ens på to kernepunkter: redaktørens konstante medleven i bogens langsomme tilblivelse og samme redaktørs uroklige kvalitetskrav til manuskriptet i samtlige facetter. Fra det enkelte ord og komma til de typograferede e-bogssider og det layoutede omslag til papirbogen.

Alt i alt en form for nursing af den både faglige og menneskelige slags, et selvbetjeningsfirma som Smashwords aldrig vil kunne matche, og som jeg for min part gerne slipper mindst 80 procent af bogens udsalgspris for at være en del af.

FORLAGSREDAKTØRER KAN have en utrolig stor betydning for en bogs endelige succes og en forfatters udvikling, og for langt de fleste etablerede forfatters vedkommende er der én redaktør, som

overstråler de andre. Ligesom på kærlighedens marked er det i mange tilfælde den første. Det var det i hvert fald for mig.

Hun hed Barbara Vibæk og tronedede på Gads Forlag i et kontor med ægte tæpper på gulvet. En kultiveret kvinde med en rå, men hjertelig latter, der syntes, det var fornuftigt, at en ung mand i 1980'ernes slipstrøm af kvindesagen ville skrive biografi om en gammel rigsrappekralde som Thit Jensen. Men det var ikke nok i sig selv.

Bogen skulle også have substans og tvinges gennem en omhyggelig redigering. Det sidste var Vibæk kvinde for at styre. Sammen fik vi manuskriptet filet til og fortættet, mens forfatterens spæde datter i et par forårsmåneder kravlede rundt på de ægte tæpper og videre ud i forlagets kringelkroge.

Det var en fest. Ikke mindst da jeg efter bogens udgivelse skulle til Himmerland og slå et slag for bogen om den iltre lille-

søster, Johannes V. Jensen elskede at hade. Farsboerne blev lokket med foredrag, oplæsning og mjød på kroen, og redaktør Vibæk tog naturligvis med. I dagens anledning havde hun fundet en særlig festlig og feministisk hat frem i skabet, og sammen indtog vi – den bunderfarne redaktør og den spinatgrønne forfatter – cimbrernes land.

Da stemningen var højest på den gamle kro, listede en nysgerrig lokaljournalist sig ind under redaktør Vibæks møllehjul af en hat og hviskede: »Sig mig, er fruens gift med forfatteren?«. Den rå, men hjertelige latter loftede taget, så man et øjeblik kunne se Nordstjernen over Himmerland, og så fulgte et svar, der for al evighed er tatoveret på ryggen af min debut: »Tror De, jeg er børnelokker?«.

Nej, danske forlagsredaktører er hverken børnelokkere eller Vibæks møllehjulere, men derimod – som H.C. Andersen skrev om urtekræmmerdrengen i 'Tante Tandpine' – levende redningsanstalter for en ikke ringe del af litteraturen.

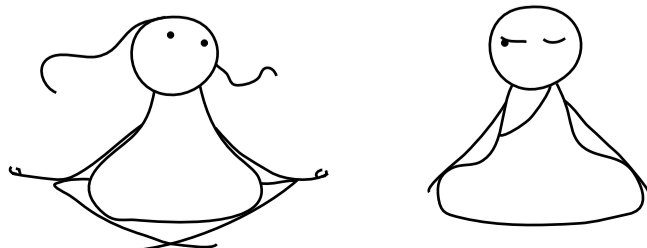
Det bliver Smashwords aldrig. Never ever.

jens.andersen@pol.dk

TING JEG GJORDE

Tog på meditationskursus.

Det fine ved at meditere er jo, at man så har tid til at sidde her og tænke på alt det, man ikke har tid til at tænke på til hverdag.

AF MAREN UTHAUG

RAKKERPAK.dk INTERNATIONALT GADETEATER

Frue Plads
v/ Vor Frue Kirke

16. juni - 6. juli
tir.-fre. kl. 19
lør. & søn. kl. 16

GRATIS ADGANG I FOR VOKSNE OG BØRN

TAXI DRIVER